

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. iii. post. iiii. d[omi]nicam. xl.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Feria. III. post Letare

Ipse autem Iesus non credebatur se eis. Orig. Iesus non se credebatur creditur in nomine eius: et non in illis. In illis enim creditur: qui angustiam viam vadit ducentem ad vitam. Qui autem signis creditur: non in eis: sed in nomine eius creditur. Sequitur. Ego quod ipse nosset omnes: quia opus ei non erat: ut testum nisi quis prohiberet de homine. Ipse enim sciebat quod esset in homine. Beda. Quapropter monemur ut nisi de scientia nostra securi sumus: sed spiritus solliciti formidemus: quia quod nos latet: eternum arbitrium latere non potest. Consideratio itaque huius diuine sapientie omnes inducere debet ad vitiorum correctionem: bonorum operum executionem. **E**xemplum in vitaspa. Fuit thais meretricis formosa: propter quam multi videlicet libertatis suis ad ultimam paupertatem diuenerunt: huius eius amatores multi mutuo se interficiebant. Quod cum audisset abbas pasnucius aiaz peditoni dolens: sumptu habitu seculari et vno solido: perfectus est ad eam in quadam egypti ciuitate: deditque ei solidum quod pro mercede peccandi: Illa accepto precio: ait illi: Ingrediamur simul cameram. Cum ingressus stratum ornatu ascendere inuitaret: dixit ad eam: Si est interius cubiculum camus: Illa dixit: Est quoddam vbi nullus ingreditur. Et ille ait: Nunquid ibi potest videre deus? Et illa dixit: Si deum times: nullus est locus qui sine diuinitate abscondatur. Quo audito: dixit sene: Et scis esse deum: Licet illa ridebat se scire deum et regnum futuri seculi: nec non et peccatorum tormenta. Dixit ei: Si hec nosti: Cur ergo tot aias perdidisti de quibus roges reditura es: Esti credis deum dea et vbi que videre quod coram eius oculis tanturpiter offende re audes: Illa habet consideratione tacta in tristitia: cecidit ad pedes abbatis cum lachrymis orans et di. Scio esse penam pater: et confido remissione te orate sortiri. Via igitur queque lucrata fuerat: in medio ciuitatis deferes: ibidem populo spectante subiecit di. Vel nite omnes qui peccastis mecum: et videte quod in peccati detestatiorem quam mihi dedistis exuro. Quo facto statim ad locum prexit que sibi constituit. Ibi que reclusa in cellula artissima tribus annis penam egit in pane et aqua. Reuelatusque fuit Paulo discipulo antonij quanti esset meriti apud deum: et quam magnam gloriam adeptus: cuius principium penie fuit iudicium

diuine sapientie omnia videtis. **U**n de B. et in fine libri de consolatione. Aduersarij in vicia: colite virtutes: magna enim vobis est indicta necessitas prohibitis: si dissimulare non vultis: quam ante oculos agitis cum etiam cernitis.

Tertius art. Audistis etc. Nec dubitate sit cito: ut omnes defectus puniat: quos in templo anie inuenerit. Festinetis ergo penam corripit. Nam ut dicit lex in autem. de nuptiis. s. j. Velus est ut aliquis seipsum corrigat quod et peccat ab alio corrigi. Vultu certe formidanda est eterni iudicis increpatio: coram deo et omnibus sanctis est reddenda ratio: ut h. xv. q. j. Firmissime. s. Ex eo. Notate si quis recepit regios penitus quibus abusus est: et ratione cito redditur est coram rege sic precipitatio: quod falli non potest: nec latet eum mala vita receptoris. Si receptor ille possit prouidere sibi pro ratione reddenda. Nonne ad hoc diligens laborabit ne capite puniat: Eredo quod sic. Expone et applica: nota do illud Eccl. xvij. An iudicium interroga teipsum.

Feria. iij. post. iij. dominicam. xl.

Ecce ascendi mus etc. Miseratus est populo suo dominus deus noster. Exod. xxxij. Sic miseretur omnibus qui ascendunt hierosolimam. In epistola autem tria sunt notanda que consideratio valere debet ut quibus disponat se ad misericordiam inueniendum et ad ascendendum hierosolimam. Primum que penulosa sit pastorum absentia: quia vix absente pastore populus cito declinat a via recta. Unde cito peccauit populus absente Moysen. Ido dixit dominus moysi: Descende de etc. Secundum que frigida sit dei iustitia: quia rursum ait dominus ad moysen. Lerno quod populus iste etc. vni voluit eos delere. Tertium que fructuosa sit orationis efficacia: quod propter orationem Moysi miseratus est dominus populo suo. Vide textum.

Ecce etc.

Primus art. An satisfactio fieri debet pro peccatis penalis. Non. De non

delectat in penis nostris. **C**ontra Grego. in homel. qdā. Iustus est vt peccator tan- to grauiora sibi inferat lamenta p penitē- tiam: qnto maiora intulit damna p culpā. Rū. boñ. in. liij. dist. xv. Satisfactio habet fieri per opa penalia. Ratio quia ibi ē de- ordinati reordinatio. Deordinatū ei per culpā: optime reordinat in pena. Itē ibi ē infirmati curatio. Infirmatus autē p dele- ctationis calozē z voluptatē: curat p pe- nalitatis algore. Itē est ibi debiti solutio. Peccator em̄ est debitor pene. Cū autem dicit de? nō delectat in penis zc. Verum est inqntū sunt pene. sed bene inqntū sunt curantes culpam nostrā z honorātes di- uinam iudiciā. **H**ec boñ. **P**ro sūdame- to. Multū valere pōt ad salutē opus pe- nale z asperū. Vñ arrige. Aspera ferre de- cet: maturant aspera mentē. Et bene ma- tura pleni? vna sapit. Vñ etiā leges aui- les. Penas asperas statuūt ad malozum punitionē. Vñ arist. x. Ethic. Inobedien- tē oportet penas apponere totaliter non insanabiles extimare. Cū q̄ querit. An sa- tisfactio zc. Dic rñ. vrs. Et q̄ pelude qn- ta sit eoz fatuitas qui horret penā satisfac- tionis z q̄rit delectationē peccati. Sz at- tende o pctor qd est pccī delectationem amare: nisi ad diabolū currere: ad infernū festinare. z mortē suā amare: z suū patibu- lū q̄rere: ps. Ut qd diligitis vanitatē zc. Et puer. j. Stulti ea que sibi noxia sūt q̄- runt. Aug. o pctorēs zc. Sed vñ h: q̄ mi- seri aut credunt: aut sperant subterfugere diuina iudicia: eo q̄ sint aliqui iuuenes. Aliqñ quia vident robuste cōplexionis. z hmoi. **V**ide dñica. ij. post epiphaniā.

Sermo sextus.
Secundus ar. In euangel. qd scribi- tur. Jo. viij. Notande sunt tres pnci- pales veritates: q̄rū p̄sideratio nos debz ad penitentiā inducere: z ad ascendendū hierosolymā disponere.
Prima est veritas doctrinalis instru- ctionis.
Secunda est rationalis increpationis.
Tertia est eternalis p̄cessionis.
Prima est veritas zc. Jam enim die festo mediante: ascendit iesus hierosolymā in templū: z docebat: z mira. iudei dī. Quō die iudas scit eū nō didicit. Aug. Quantū

arbitroz mirabāt: sz nō oēs cōuertebant. Et vnde admirabānt qz multi nouerant vbi natus: quō educatus. Nūq̄ eū vide- rant litteras discentē: z tñ eū audiebant de doctrina legis disputantē. Rūdit ergo iesus z dī. **D**ea doctrinā est mea: sed ex- zc. Aug. de trī. fm aliud suam dīc. fm aliud nō suā dīc. fm formā dei suā. fm for- mā serui nō suā. Dixit ergo. **D**ea doctri- na non est mea: q. dī. **D**ea doctrina nō est humanitus inuenta: sed a deo est. Ideo certa z securā. **M**iseri qui eā refugunt. Sequitur. Si quis volu. voluntatē eius facere: cognoscer. zc. **C**hriso. Acti dicat. Auferte irā: inuidiā: z odiū: qd sine causa in me habet: et nihil erit qd phibeat vos cognoscere: qm̄ verba dei sūt que loquor. Sequitur. Qui a semetipso loq̄tur: gloriā zc. **T**heo. q. d. **V**erax sum: qz mea doctrina cōtinet veritatē. Iniusticia i me non est: quia alterius gloriā nō vsūpo. **C**hriso. **C**ausa ppter quā de se humilia dicit hec est: vt doceat hoies moderata sapere: z nihil dicere magnū. **S**ecda est veritas rationalis increpationis. scz de legis transgressionē cū dī. **N**ōne moyses dedit vobis le. z nemo ex vobis facit le- gem. **Q**uid me q̄ritis interficere. **C**unqz dixisset turba. **D**emoniū habes: quis te querit interficere: **R**ūdit iesus et dixit. **U**num opus feci z omnes miramini zc. **C**hriso. **V**iramini i. turbamini z tumul- tuatis. Sequit. **N**olite iudicare fm faciē sed zc. **I**n hoc instruit non iudicare fm exteriorēs apparētias que frequenter fal- lunt. **T**ertia est veritas eternalis p̄ces- sionis: vbi oñdit ch̄s sc̄ā eternā p̄cessionē a patre. Dicebant ergo quidam. **N**ōne h- est que iudei querūt interficere. **E**cce pa- tris loquit: z nihil ei dicūt. **A**ug. **N**oue- rant qua sententia q̄rebat: mirabāt qua po- tentia nō tenebat. **U**nde dicebāt. **N**ūq̄d vere cognouerunt principes quia hic est ch̄s. **S**ed tamē vt dī. **C**hriso. **P**roferūt aliā corruptā sniaz dicētes. **S**z hūc scim? vnde est **C**h̄s autē cū venerit nemo scit vñ sit. **A**ug. **H**anc opinionē generat eis qd per **E**sa. dictū fuerat. **G**enerationē ei- q̄s enarrabit. **C**lamabat ergo iesus in. tē- plo dī. **E**t me scitis z vñ sim scitis vide- licet vt dī. **A**ug. **F**m effugiet hoies **E**t a

me ipso nō venit: sed est verus qui misit me
 que vos nescitis. *Chryso.* Ex prijs s'mo
 nibus eos capit. *Q*ui em dixerat: cū vene
 rit ch'is nemo scit vñ sit. *Q*uidit se ch'im
 esse: qm a patre venit que ipsi nesciebant.
*E*t qz verba eius irritauerat iudeos: qui
 simulabant se scire: iō querebāt eū appre
 hendere: sed nemo misit in illum manus:
 qz nōdū venit hora ei. *vt ait Aug.* qz
 nōdū volebat. *Chryso.* *U*ide furore eorū
 inuisibiliter defrenatum. *V*ultū autē de
 turba crediderūt in eū. *I*deo nō fuit fru
 stra doctrina ch'i. *Aug.* *H*ūiles z pau
 peres saluos faciebat dñs. *T*urba em q
 suā egritudine cito vidit: z illius medici
 nā sine dilatione cognouit. *H*as igit veri
 tates cōsiderate et verba dei diligenter ar
 tēdite: z cū hūilitate recipite vt sic medici
 nā salutarē a dño capiat. *E*xēplū legit
 qz fuit quidā comes lubric' supbus z ma
 liciosus qui z in peccatis diu vixit. *C*ōti
 git aut die quadā eū intrare eccl'iaz z ser
 monē audire: z audiuit p'dicare illd *Eze
 chiel. xvij.* *I*n quacungz hora. *zē.* *U*nde
 ad seipm reuerſus ipſorauit dei misericōdiaz
 vt sibi indulgeret qz de cetero ei vsqz ad
 mortē seruire veller. *P*ostmodū qz mūdū
 deseruit z religionē intravit z deo fidelit
 seruiuit. *E*t post ei' mortē inuentū est su
 per ei' sepulcrū scriptū lris aureis illd di
 ctū ps. *H*isut dñs verbū suū z sanauit eū
Ire di. ps. *E*loquū dñi inflāmauit eū.

*T*ertio arti. *A*udist' zē. *C*auete ne si
 tis siles iudeis q' d lege gl'abāt nec tū
 legē seruabant. *N*ā si fueritis in culpa in
 crepationem domini atqz condemnatio
 nem simul cum eis habebitis sustinere.
*N*am sicut habet extra de p'sti. *T*rāslato
 qd de vno dñ: necesse est vt de alio simili
 intelligat. *E*t quoties ex vna radice v
 ciū nascitur: pñs est vt vna lege tollatur.
L. de nuptijs. Si libertā z. ff. de legib'
z senatuscōsulti. *P*one casum de similib'
 in furto aut homicidio z applica. *N*ō em
 dubiū est quin cōdēnandi sint a dño oēs
 diuine legis trāsgressores. *U*nde dicitur
 in cano. *I*ude. *E*cce venit dñs facere iudi
 ciū s' oēs z arguere oēs impios de omib'
 opib' impietatis eoz zē.

Feria, iij. post, iij. dñicam. xl.

Ecce ascen

zē. Lauamini mūdū est ore
Esā. j. *U*rydelz digni sit
 ascēdere hierosolimā. *A*d hanc autē lo
 tionē tota horat' epla tria faciēdo. *P*ri
 mo ponendo informatiūa exhortationē.
L. d. Lauamini. vsqz defendite viduā.
*S*ēdo inductiūa p'missionē. cū di. *U*en
 nite. *zē. Si fuerit. zē. q. d.* *Q*uāqz sint pec
 cata vestra: delebo ea: z p'scientiā lauabo
 si feceritis q' dixi. *T*ertio ponit certit
 catiūa cōfirmationē. *L*ū ait. *D*icit dñs
 ops q' scz mentiri non potest.

*E*cce zē.

*P*rimus arti. *A*n satisfactio exterior
 p'niūta p' peccatis cōfessis: z postea
 in mortali facta: sit iteranda. *Q*uāqz nō
 reconciliat deo. *L*ōtra. *Q*uia implet p'p
 ceptū sibi iniunctū videt satisfecisse peccat
 pro. *R*isio fm sco. in. iij. di. xv. *E*tis in
 mortali: de q' z nō penitet: nec actu nec ba
 bitu: explēdo p'niām sibi prius iniunctam
 pro peccatis de quibus penituit z fuit ab
 solutus: vere satisfactio exterior p' illis. *S*ed
 duplex est satisfactio. *U*na reconciliati
 ua ad amicitia: z talis nō est ista. *A*lia ē
 aduocatiua pene soluēde: z talis est ista
*E*t ad hanc sufficit q' sit voluntaria. *N*am
 et i hūanis emendis: sufficit solutio pene:
 q'uis esset inuolūtaria. *H*ec sco. *B*eat'
 autē bon' d'r. q' satisfacere de vi hominis
 importat diuinā acceptationē: reconcilia
 tionē: z amicitia. *S*ine gratia autē z chari
 tate. impossibile est dō placere z opa eius
 acceptari. *I*deo nec satisfacere est possibi
 le. *H*ec bon'. *P*ro sūd. *N*on possumus
 ex nob' deo satisfacere. *U*n' dic' p'p. vij.
*E*thi. *D*eō reddi non pōt dignus honor.
*D*e' tamē ex sua bonitate cōrērat si faci
 m' qd i nob' ē. *S*z heu pauci h' faciūt. *N*ā
 pauci etiā i bono p'posito p'seuerāt: cito
 ad peccatū redeūt. *U*n' *Q*uid. li. *V*era.
*E*heu q'nta hoies rerū incōstantia versat
*I*deo pauci bene satisfaciunt. *S*ed queri
 tur. *A*n satisfactio zē. *D*ic' rñ. *v*rs. *E*t q'
 concludit q' satisfactio completa in morta
 li non valet ad ascēdendū hierosolimā:
 quoniā oēs in mortali existentes sunt in
 odio dei. *p*s. *Q*disti omnes qui operant'